

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1146)

119. posiedzenie
Komisji Samorządu Terytorialnego
i Administracji Państwowej
w dniu 11 lutego 2004 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o zmianie ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców oraz ustawy o opłacie skarbowej.

(Początek posiedzenia o godzinie 19 minut 45)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Zbyszko Piwoński)

Przewodniczący Zbyszko Piwoński:

Otwieram posiedzenie Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej.

Naszym celem jest omówienie zgłoszonych w czasie debaty poprawek. Przypominam, komisja nasza zgłosiła dwie, dojdziemy do nich kolejno.

Najdalej idącym wnioskiem był wniosek o odrzucenie ustawy. Myślę, że wszyscy mamy w pamięci dyskusję. Chcę od razu poddać pod głosowanie ten wniosek, choć zdajemy sobie sprawę, że potrzeba tej ustawy jest ważka. Nie ośmieliłbym się nawet podawać tego w wątpliwość, zważywszy, że konsumuje ona już rozstrzygnięcia prawne poczynszy od traktatu i poprzez dwie inne ustawy. Poddamę pod głosowanie, aczkolwiek zdaję sobie sprawę z tego, że w świadomości naszej komisji jest przekonanie, że ustawa powinna być przyjęta.

Kto jest za przyjęciem wniosku o odrzucenie ustawy? (0)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję.

Przechodzimy wobec tego do rozpatrzenia grupy zgłoszonych poprawek. Mam prośbę do pani mecenas o ich interpretację, jako że nie były uzasadniane, a jedynie przedłożone przez pana senatora. Jak zdążyłem się zorientować, były już wcześniej przedmiotem rozważań w Sejmie i jest to troszkę powtórzenie wniosków, które nie zostały tam przyjęte.

Proszę bardzo, Pani Mecenias.

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Poprawka pierwsza, pana senatora Jurgiela, zmierza do utrzymania obowiązującego stanu prawnego w zakresie wyrażania zgody przez ministra obrony narodowej lub również przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, na udzielenie zezwolenia cudzoziemcowi na nabycie nieruchomości, w miejsce uchwalonego przez Sejm ewentualnego sprzeciwu.

Przewodniczący Zbyszko Piwoński:

Było to dość często komentowane w dzisiejszej dyskusji. Słyszeliśmy już stanowisko pana ministra.

Czy pan minister chce jeszcze coś dodać?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Tak, było komentowane. Przypominam sobie, że chyba już ten wniosek raz padał. Jest to wniosek żywcem przeniesiony z dyskusji sejmowych. Nie ma tu nic nowego: jesteśmy zdecydowanie przeciwni.

Przewodniczący Zbyszko Piwoński:

Przypominamy, że w ogóle całą tą ustawą troszkę liberalizujemy dotychczasowe zasady. W tym przypadku pozostawia się w gestii dwóch ministrów, tylko inaczej, łagodniej sformułowane jest to zadanie.

(Senator Mieczysław Janowski: Chciałem tylko zadać pytanie.)

Proszę bardzo.

Senator Mieczysław Janowski:

Panie Ministrze, czy pamięta pan, jaką ilością głosów zostało to odrzucone w Sejmie? Czy znaczą większością?

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Pamiętam. Była to stała liczba głosów, która była za poprawkami, które, jak mówię, miały spowodować jedno: nie można będzie w ogóle sprzedawać nieruchomości cudzoziemcom. Liczba wahała się między pięćdziesięcioma dwoma, pięćdziesięcioma sześcioma, czterdziestoma ośmioma, maksymalnie było to około pięćdziesięciu sześciu osób. Mogę nawet wymienić ugrupowania, które reprezentowały tego typu podejście. To były stałe osoby.

(Brak nagrania)

Senator Andrzej Spychalski:

Panie Przewodniczący, ale dodam, że instytucja milczącej akceptacji sprawdza się w praktyce systemu prawnego i, że tak powiem, powiększa sprawność działania organów administracji.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Przepraszam, żeby nie było niedomówień: tak przedstawiano w Sejmie. Ministerstwo za każdym razem wysyła to zapytanie i do MON i do ministerstwa rolnictwa,

i to nie jest tak, że oni muszą gdzieś się dowiadywać. To jest obowiązek Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji powiadomienia, a tam nie ma obowiązku odpowiedzi. Jeżeli nie ma, to znaczy, że nie ma sprzeciwu.

(Brak nagrania)

**Główny Specjalista do Spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Poprawka trzecia ma na celu pozostawienie obowiązującego rocznego okresu ważności zezwolenia na nabycie nieruchomości przez cudzoziemca, w miejsce uchwalonego przez Sejm dwuletniego okresu ważności tego zezwolenia.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Jesteśmy przeciwni.

(Brak nagrania)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Poprawka czwarta, podobnie jak poprzednia, ma na celu pozostawienie obowiązującego półrocznego okresu ważności promesy w miejsce rocznego.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Jesteśmy przeciwni.

(Brak nagrania)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Poprawka piąta ma na celu pozostawienie w ustawie nowelizowanej art.5a, a tym samym pozostawienie obowiązku dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych dokonywania kontroli przestrzegania warunków określonych przez cudzoziemca w udzielonym mu zezwoleniu na nabycie nieruchomości.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Celem tej poprawki jest pozostawienie w ustawie nowelizowanej art. 5a, a także art. 5a przewiduje, że w ciągu dziesięciu lat od wydania cudzoziemcowi zezwolenia na

nabytcie nieruchomości, minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie dokonywał kontroli przestrzegania warunków określonych w tym zezwoleniu. Ten przepis w wersji uchwalonej przez Sejm ma zostać usunięty, a pan senator Jurgiel chce, aby został.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Jesteśmy przeciwni, bo to będzie martwy przepis, który nigdy nie będzie mógł być zrealizowany czy egzekwowany.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Mieczysław Janowski:

Jeśli dobrze pamiętam, Panie Ministrze, to ten przepis, mianowicie art. 5a, był wprowadzony podczas jednej z ostatnich nowelizacji. Rząd przyjął wtedy ten pomysł, uznając, że to on racjonalny. Stwarza bowiem nawet w opinii publicznej takie przekonanie, że nie można bezkarnie zmieniać warunków, które były podawane ministrowi spraw wewnętrznych i administracji, aby uzyskać zgodę na nabycie tej nieruchomości. Wydaje mi się, że może to pozostawienie tutaj niczemu nie szkodzi. Nawet jeśli temu przepisowi grozi martwota, to praktycznie jako minister ma pan szansę sięgnąć po pewne rygory. Prosiłbym więc o uzasadnienie.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Jak mówiłem, ten przepis nie był poprawką rządową. To była znowuż jedna z poprawek, które zostały wniesione przez posłów w trakcie prac parlamentarnych. Po pierwsze, ten przepis nigdy nie był, niestety, realizowany, bo fizycznie jest bardzo trudno go wykonać. Po drugie, to też nie jest prawda, że można tak dowolnie interpretować, bo chodzi tutaj o przeznaczenie gruntów pod różnego rodzaju cele. Te cele, po pierwsze, wyznaczają takie dokumenty, jak plan zagospodarowania przestrzennego. Jeżeli takowego planu zagospodarowania przestrzennego nie ma, to też nie jest tak, że nie ma żadnych innych dokumentów, które regulują te sprawy. Jest wtedy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, są również decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu i są jednak stosowne instytucje, które stoją na straży przestrzegania tego prawa.

Mówimy tutaj również o różnego rodzaju samowolach budowlanych, bo to też będzie się wiązało z tym zagadnieniem. Tak tylko mówię: możemy stworzyć ten przepis i nie wiem, ile, ale odpowiednią armię urzędników, która będzie może raz w roku kontrolowała wrywkowo czy według jakiegoś planu. Tak to by mniej więcej wyglądało, a te kontrole wynikają też z innych przepisów.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Specjalny aparat. Mówię teraz tak przykładowo jako osoba, która ma pewien związek z praktyką, spoglądam na profesora Matuszaka... Jest w jakiejś części miasta,

osiedla jakaś budowla, która zmienia przeznaczenie, ale przeznaczenie na uczązliwe. Wierzcie mi, że wtedy od razu jest tyle reakcji i sygnałów ze strony osób, które mieszkają w okolicach, że zmieniło się przeznaczenie. Ja nie wiem, czy trzeba jeszcze robić stosowne zapisy, żeby było to kontrolowane z urzędu. Mówię to tylko tak jako osoba, która kiedyś w mieście była odpowiedzialna za podobne sprawy.

(Brak nagrania)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Celem poprawki szóstej jest usunięcie z ustawy przepisu art. 8 ust. 2b, dodawanego tą nowelizacją, co oznacza usunięcie z ustawy przepisu, który dopuszcza zaliczanie okresu dzierżawienia nieruchomości rolnych przez spółkę do dzierżawy, którą wykonywał obywatel państwa członkowskiego Europejskiego Obszaru Gospodarczego przy spełnieniu jeszcze pozostałych warunków wynikających z tego przepisu.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusza Matusiak:**

Jesteśmy przeciwni. Panie i Panowie, proszę mieć świadomość, że jest to przede wszystkim sprzeczne z traktatem akcesyjnym.

(Brak nagrania)

**Główny Specjalista do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Katarzyna Iwicka:**

Poprawka ósma, senatora Jurgiela, dotyczy art. 8 ust. 2a pktu 2. Celem tej poprawki jest usunięcie lit. b w pkcie 2, czyli usunięcie braku wymogu uzyskania zezwolenia przez cudzoziemca na nabycie w okresie przejściowym drugiego domu, jeżeli nabywa drugi dom w celu wykonywania działalności gospodarczej, polegającej na świadczeniu usług turystycznych, a pozostawienie tylko przesłanki, która znajduje się pod lit. a. Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji
Tadeusz Matusiak:**

Jesteśmy również przeciwni. Jest to delikatna materia najwyżej stawiana w krajach Unii Europejskiej. Dotyczy mianowicie swobodnego przepływu kapitałów, swobodnego przepływu siły roboczej. Są to podstawowe wartości, które, jak uważa się w Unii, należy nie tylko cenić, ale również popierać, żeby można było się rozwijać.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Mieczysław Janowski:

Chciałby pan senator Jurgiel wykluczyć tutaj tę działalność gospodarczą, która polega na świadczeniu usług turystycznych, a więc hotele i pensjonaty.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Zbyszko Piwoński:

Poddaję pod głosowanie tę poprawkę.

Kto z pań i panów senatorów jest za jej przyjęciem? (0)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto się wstrzymał od głosu? (1)

Dziękuję.

Tym samym rozpatrzyliśmy wszystkie poprawki.

Sprawozdawcą, Panie Senatorze, będzie pan...

Tak na marginesie przyznam się, że wahałem się, zgłaszając tamten wniosek do regulaminu i nawet rozmawialiśmy dzisiaj w międzyczasie o tym z panią Bożeną. Miałem zapisany wniosek, że jeżeli senator zgłasza poprawki, to jego obowiązkiem jest uczestniczenie w obradach. Odwiedli mnie od tego nasi legislatorzy, argumentując, że w tym samym czasie odbywają się różne posiedzenia i trzeba by ciągle usprawiedliwiać nieobecność. Ale przyznam się, że buntuję się przeciwko temu, że najszybciej zgłasza się te poprawki, pisze się je, a wtedy, kiedy trzeba o nich powiedzieć, uzasadnić, to autora nie ma.

(Głos z sali: Ja przychodzę, Panie Senatorze.)

Wiem, świetnie, ale wiem też, że mówię do nieobecnych.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Podsekretarz Stanu

w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji

Tadeusz Matusiak:

Panie Przewodniczący, mam jeszcze pytanie do pana przewodniczącego i do Wysokiej Komisji. Każdego roku składamy przed Wysokim Sejmem roczne sprawozdanie dotyczące właśnie nabywania nieruchomości przez cudzoziemców. Jest to rzeczywiście robione tylko przed sejmową Wysoką Izbą. Jeżeli państwo życzyliby sobie, to służymy również. Jest to dokument zawierający około stu dwudziestu czy stu czterdziestu stron. Wynika z niego jasno, że nie jest prawdą, że wszystkie nasze nieruchomości na Pomorzu czy na Mazurach są już w rękach cudzoziemców. Nie wiem, czy to źle, czy niedobrze, czy dobrze; nie będę oceniał, w którą to idzie stronę, ale w tej chwili mamy naprawdę niewiele gruntów w posiadaniu cudzoziemców.

Mówi się tutaj o różnego rodzaju dzierżawach. Trudno to ocenić, bo przez dzierżawę rozumiemy również i umowę ustną, natomiast liczy się później tak zwana data pewna. Jeżeli więc później chcielibyśmy dochodzić terminów umowy, to data musi być poświadczona przez urząd, że ktoś takowej dzierżawy dokonał. Ale też nie oceniamy, że tych dzierżaw w różnej formie byłoby zbyt dużo. Jest również pewna prawidłowość: im wyższy był rozwój gospodarczy naszego kraju, tym obrót nieruchomościami był większy. Jeżeli było jakieś zahamowanie naszej gospodarki, to wtedy znacznie spadała ilość

nieruchomości nabywanych przez cudzoziemców. Jeśli więc chodzi o kwestię nabywania nieruchomości, jest to pewnego rodzaju odbicie rozwoju gospodarczego państwa.

Przewodniczący Zbyszko Piwoński:

Chciałem serdecznie podziękować panu ministrowi za tę inicjatywę. Pamiętamy, że była taka próba regulacji i nie została przyjęta przez Sejm. Myślę, Panie Ministrze, że będziemy korzystali z pańskiej oferty, ponieważ jest taka potrzeba. Zresztą nawet z dzisiejszej debaty i pytań zrodziły się nowe wątpliwości. Mamy decydować, a w pewnym momencie akurat ta informacja jest ważna i należy się nią posłużyć.

(Głos z sali: Ta informacja będzie dla nas bardzo cenna.)

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji Tadeusz Matusiak: To prawda. Sejm nie chce nas dopuścić do czynności kontrolnych.)

To świadczy o wysokości Sejmu.

(Głos z sali: Tak jest.)

Zostawmy to.

Pani Senator, proszę.

Senator Aleksandra Koszada:

Chciałam tylko zauważyć, że, jak pamiętam, ta informacja również wpływała do Senatu, tylko nigdy nie była przedmiotem dyskusji.

Natomiast pozwolę sobie jeszcze bardzo poprzec wypowiedź pana przewodniczącego. Wyprzedził moją uwagę, że przyzwoitość nakazuje, że jeżeli ktoś zgłasza wnioski, to powinien być na posiedzeniu i ich bronić. To już jest nie pierwszy raz. W moim odczuciu jest to jak gdyby pewna zabawa, bo wydaje mi się, że parlamentaryzta składający wnioski powinien uczestniczyć w posiedzeniu i nieprawdą jest, że posiedzenia innych komisji temu przeszkadzają. Wydaje mi się, że wynika to ze zwykłej przyzwoitości. Przykro mi, że nie można tego uregulować. Byłabym za tym, żeby rzeczywiście rozpatrywać wnioski w obecności wnioskodawcy. Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Zbyszko Piwoński:

Nie. Miałem taki przygotowany wniosek, dyskutowaliśmy z panią Bożeną, ale później, już w czasie, kiedy omawiałem poprawki z przedstawicielami Biura Legislacyjnego, zgłoszono obiekcje, że byłoby to dość trudne do realizacji i dlatego odstąpiłem.

(Głos z sali: Pani senator zakłada idealistycznie, że wszyscy są uczciwymi ludźmi.)

Tak jest. Dziękuję bardzo.

Panie i Panowie, na tym kończymy posiedzenie.

Dziękuję, Panie Ministrze.

(Koniec posiedzenia o godzinie 20 minut 07)

Kancelaria Senatu

Opracowanie: Magdalena Marczevska

Publikacja: Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Administracyjne, Dział Wydawniczy

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851